

FAQ

Hvad er problemet?

Stenløse Å løber igennem Stenløse by, og alt regnvandet fra Stenløse by løber ud i åen. Det betyder, at når det regner kraftigt, kommer der meget hurtigt meget store vandmængder ud i vandløbet. Det kan vandløbet ikke tåle, og det skaber problemer med oversvømmelse i byen. Det er forsyningens forpligtelse at forsinke regnvandet inden det løber ud i vandløbet. Når regnvandet kommer uforsinket ud til Stenløse Å medfører det at vandet i åen stiger med risiko for oversvømmelse til følge.

Hvorfor skal Stenløse by klimatilpasses?

Vi klimatilpasser Stenløse by for at minimere belastningen på åen og samtidig reducere risikoen for oversvømmelser.

Alt regnvandet fra byens tage og veje og pladser ledes via byens regnvandsledninger ud i Stenløse Å. Det medfører, at vandføringen, som typisk er 50 l/s i Stenløse Å, ved kraftig regn stiger til 1500 l/s. Det giver en vandstandsstigning i vandløbet på op mod en meter i løbet af en time.

Når det regner kraftigt, går Stenløse Å således over sine bredder. Det giver oversvømmelse på private grunde langs åen i Stenløse by og i Egedal Centret. Klimatilpasningen af Stenløse by vil mindske risikoen for oversvømmelser, selvom der kommer mere regn i årene fremover.

Hvad går projektet ud på?

Klimatilpasningen af Stenløse by vil minimere belastningen på Stenløse å og reducere risikoen for oversvømmelser i Stenløse by.

Det gør vi ved at flytte den eksisterende Stenløse Å uden om byen.

Der etableres et naturligt udseende regnvandsbassin ved den nye Egedal By, nord for Stenløse by. Bassinet er nødvendigt for at kunne få vandet til at løbe den modsatte vej, og samtidig vil det kunne bruges til at opsamle og forsinke regnvandet fra de mange kommende boliger.

Fra regnvandsbassinet skal regnvandet ledes af et helt nyt vandløb med naturligt fald til Spangebæk. Herfra skal vandet løbe videre under Frederikssundsvej og sydpå i Helledemosevandløbet og ud i Værebros Å.

Omlægningen af vandløbet gør det muligt at 'lukke' Stenløse Å af ved det nye bassin. Igennem byen lægges i stedet en regnvandsledning, som håndterer regnvandet fra byen. Hvor regnvandsledningen slutter syd for Stenløse by, etablerer vi endnu et regnvandsbassin, der kan forsinke regnvandet, inden det løber til Værebros Å.

Hvis problemet er langs Stenløse Å i Stenløse by – hvorfor løser I så ikke problemet langs åen?

Regnvandet fra Stenløse by løber i dag direkte ud i Stenløse Å. Åen kan ikke tåle så store pludselige vandmængder, og bl.a. derfor lever den ikke op til EU's krav til en god naturtilstand. En bredere å eller etablering af diger langs åen ville muligvis kunne håndtere problemet med oversvømmelser, men en sådan løsning tager ikke hånd om de voldsomme vandmængder fra de uforsinkede regnvandsudløb, der er ødelæggende for vandmiljøet.

Underjordiske forsinkelsesbassiner kan bremse regnvandsudløbene til åen, men det vil ikke være nok til at skabe en fin å. Det forhindrer de fysiske forhold og åens fastlåste spor gennem Stenløse By. Derfor giver vi

åen et nyt forløb uden om byen, hvor vi kan skabe et mere naturligt vandløb med bedre betingelser for dyre- og plantelivet. Dermed vil åen kunne leve op til de krav, som EU stiller.

Hvorfor laver man ikke bare åen bredere?

Hvis man gravede åen bredere ned igennem byen, kunne den bedre klare de store vandmængder. Dette vil dog kræve at man tager jord fra alle grundene ned igennem byen, og samtidig vil det ikke løse problemet med, at vandløbet ikke kan tåle de kraftige vandpåvirkninger fra de uforsinkede regnvandsudløb.

Hvis der er ørreder i Stenløse Å, hvordan kan det så være, at den ikke lever op til god økologisk tilstand?

Tilstedeværelsen af ørred- og ørredyngel er positivt i et vandløb og fortæller vandløbets miljøtilstand. Derfor bruges ørreder som miljøindikatorer i de vandløb, hvor de gyder naturligt.

Når man taler om kravet om god økologisk tilstand er det dog ikke nok kun at se på fiskebestanden, man skal også sikre, at antallet af invertebrater (insekter og andre smådyr) lever op til kravet. Dette kaldes Dansk Vandløbs Fauna Index (DVFI). Derudover er der krav til en god fysisk tilstand og krav til planter og alger.

Samlet set betyder det, at "God økologiske tilstand" bygger på en række parametre, der hver især skal opfylde den definerede målsætning, der drejer sig om fisk, invertebrater (hvirvelløse dyr) makrofytter (vandplanter) og bentiske alger. Hvis en af parametrene ikke er tilstede, lever vandløbet ikke op til kravet om "God Økologisk Tilstand"

Undersøgelser har vist, at Stenløse Å ikke lever op til målsætningen om fisk eller DVFI.

Hvor lang tid varer projektet?

Hvis alt forløber planmæssigt, forventes klimatilpasningen af Stenløse Å at være gennemført i slutningen af 2025. Projektet er lige nu i den indledende fase, og der er stadig mange uafklarede spørgsmål, som kan påvirke projektet og skubbe tidsplanen. For eksempel den kommende miljøvurdering og muligheden for at få de nødvendige dispensationer fra myndighederne.

Hvornår begynder anlægsprojektet?

Der vil gå minimum fire år før, vi vil kunne tage det første spadestik.

Projektet er lige nu i den indledende fase, og der er stadig mange uafklarede spørgsmål, som kan påvirke projektet og skubbe tidsplanen. For eksempel den kommende miljøvurdering og muligheden for at få de nødvendige dispensationer fra myndighederne.

Økonomien i projektet

Hvad koster projektet, og hvem skal betale?

Projektet er anslået til at koste ca. 80 millioner kroner. Projektet finansieres af Novafos. I sidste ende er det forbrugerne, der betaler, da klimatilpasninger som dette finansieres over spildevandstaksten.

Betyder projektet, at borgerne i Egedal skal betale mere i vandafledningsafgift?

Ja. Prisen for at komme af med spildevandet (vandafledningsafgiften) vil stige med de ekstra omkostninger, som Novafos har til projektet. Den samlede anlægsudgift på projektet skal afskrives over den levetid, der er på anlæg af denne type. Det betyder, at vandafledningsafgiften vil stige med ca. 1 kr. per m³. En husstand har et forbrug på omkring 100 m³ om året. Det betyder, at en husstand vil skulle betale ca. 100 kr. mere om året.

Hvilke andre løsninger har Novafos set på?

Novafos har haft flere rådgivende ingeniørfirmaer til at vurdere mulighederne for at klimatilpasse Stenløse by. Alternativet til den valgte løsning er at anlægge underjordiske bassiner langs Stenløse Å i Stenløse by, som kan forsinke regnvandet fra byens overflader, inden det løber ud i åen. Den løsning vil koste anslået ca. 250 millioner kroner. Hvis der ikke er plads til at lave bassiner som åbne bassiner, vil prisen kunne komme helt op på 440 mio.kr.

Hvorfor anlægges Novafos ikke forsinkelsesbassinerne i stedet for at omlægge Stenløse Å?

Det vil koste ca. tre til seks gange så meget (mellem 250 og 440 millioner kroner) at anlægge forsinkelsesbassiner under jorden. Vi har valgt den økonomisk mest fordelagtige løsning, og det er vigtigt, da det er forbrugerne, der betaler for klimatilpasningen over spildevandstaksten. Den valgte løsning har desuden en række sidegevinster:

- Projektet tilgodeser behovet for at lede regnvand fra den kommende Egedal By til Stenløse Å, uden at Stenløse by bliver belastet.
- Som en del af projektet skal der etableres to regnvandsbassiner, som vil forsinke regnvandet og udjævne strømmen af vand til Værebros Å.
- Regnvandsbassinerne bliver anlagt som naturlige lavbundende søer, der vil bidrage til naturoplevelsen i området.
- Det nye vandløb uden om byen etableres, så dyr og planter får gode levevilkår. Dermed kan det nye vandløb leve op til EU's krav om god økologisk tilstand.

Hvorfor netop det valgte forløb til det nye vandløb?

Novafos har fået en rådgivende ingeniørvirksomhed til at vurdere to mulige nye forløb til Stenløse Å: Et langt forløb gennem Veksø-mosevandløbet og et kort forløb gennem Helledmosevandløbet.

Det korte forløb gennem Helledmosevandløbet vurderes at være det mest fordelagtige, blandt andet fordi:

- Det vil ikke øge vandstanden i Værebros Å. (Det lange forløb ville have påvirket Værebros Å med op til 7 cm stigning af vandstanden.)
- Der er mindre risiko for at støde på fortidsminder, som vil kunne forsinke og fordyre projektet.
- Det berører færrest muligt lodsejere.

Hvorfor skal alle forbrugere i Egedal Kommune være med til at betale for klimatilpasningen, når den kun gavner Stenløse by?

Betalingen for vand og spildevand bygger på samme princip om fællesskab, som også finansierer vores andre velfærdsgoder.

Alle forbrugere i Egedal Kommune er således med til i fællesskab at sikre, at Novafos kan levere rent drikkevand, rense spildevandet og tage hånd om klimaforandringerne i kommunen.

Værebros Å

Hvilke negative konsekvenser får projektet for vandstanden i Værebros Å?

Projektet vil ikke øge vandstanden i Værebros Å. Det viser de beregninger, som er foretaget.

Hvordan sikrer I, at projektet ikke belaster Værebros Å?

Projektet indeholder to store forsinkelsesbassiner. Disse vil sikre, at vandstrømmen til Værebros Å bliver bremset, så vandtilførslen til Værebros Å bliver udjævnet ved store regnhændelser. Projektet vil således gavne vandstanden i Værebros Å.

Særligt for lodsejerne øst for byen

Hvordan vil projektet påvirke mig – efter at åen er etableret?

Det vil være forskelligt, hvor meget den enkelte lodsejer bliver påvirket. Vi vil i forbindelse med projekteringen arbejde for, at naboerne til projektet bliver påvirket mindst muligt. Alle borgere, der bliver berørt af projektet, vil få direkte besked, så de er informeret om, hvad projektet vil betyde for dem.

I flytter åen til min jord – flytter oversvømmelserne så med?

I dag er Stenløse Å klemmt inde mellem byens huse på et meget lille areal. Det gør, at der meget hurtigt opstår oversvømmelser. Oversvømmelserne inde i byen skyldes primært udledningerne fra de uforsinkede regnvandsudløb. Det nye å-forløb vil ikke blive påvirket direkte af vandet fra byen, og det vil således ikke blive udsat for de samme udsving i vandmængden som den nuværende å. I forbindelse med det nye forløb uden om byen, vil der desuden meget bedre kunne tages hensyn til de varierende vandmængder, der naturligt vil være i et vandløb.

Kan jeg dyrke min jord som hidtil under og efter projektet?

I selve anlægsfasen vil vi lægge beslag på en del af jorden langs den nye å. Dette areal vil ikke kunne dyrkes i denne periode, og det vil du selvfølgelig modtage erstatning for.

Får jeg kompensation for det areal, jeg afgiver til Stenløse Å?

Ja, alle der lider tab i forbindelse med projektet vil blive kompenseret økonomisk.

Kan kommunen beslutte at omlægge Stenløse Å, så den går gennem min grund?

Der vil i så store projekter som dette desværre altid kunne opstå negative påvirkninger for enkelte lodsejere. I princippet kan Egedal Kommune beslutte det mod ejers vilje. Det er dog noget, vi langt fra ønsker, og vi vil forsøge at mindske den enkeltes negative påvirkning mest muligt. Derfor holder vi personlige samtaler med alle berørte lodsejere.

Hvad er mine rettigheder?

I forbindelse med en lang række høringer og afgørelser er det muligt at afgive høringssvar og komme med indsigelser. Afgørelserne kan endvidere påklages til klagelægen.

Borgerinddragelse

Skal der laves en miljøkonsekvensvurdering før anlægsarbejderne?

Ja, klimatilpasningen af Stenløse by skal miljøkonsekvensvurderes. Det betyder, at der skal laves en undersøgelse af, hvordan projektet vil påvirke miljøet. I en miljøkonsekvensvurdering kan man bl.a. se på, hvordan beskyttede naturområder, planter, dyr og kulturarv bliver påvirket. Det er Egedal Kommune, der afgør, hvad der skal undersøges og hvor grundigt.

Miljøkonsekvensvurderingen vil foregå i løbet af 2019 – 2020.

Hvor meget kan jeg påvirke projektet?

Klimatilpasningen af Stenløse by skal miljøkonsekvensvurderes. Det betyder, at der skal laves en undersøgelse af, hvordan projektet vil påvirke miljøet. Det er en vigtig del af miljøkonsekvensvurderingen, at myndigheder og borgere skal høres. Vi informerer løbende om processen og dine muligheder for at bidrage på kommunens hjemmeside.

Hvor kan jeg få svar på mine spørgsmål?

Du kan følge med i projektet på www.novafos.dk og www.egedalkommune.dk/klimatilpasning.

Hvordan kan jeg følge med i projektet?

Vi vil løbende informere om projektet på novafos.dk og egedalkommune.dk/klimatilpasning samt i lokalaviser.